

TOLIN TRÍVST OG TREISKNI VINNUR

*Samrøða við Steinbjørn B. Jacobsen, skald,
í samband við at hann í gjár fylti 50 ár*

— Hvat heldur tú um ta foroyisku yrkingina í dag, samanborið við yrkingarnar í seksti-árunum?

Tá ið eg gav mitt fyrsta yrkingasavn — Heimkomuna — út í 1966, komu ikki so nógv yrkingasøvn út á føroyskum. Guðrið Helmsdal og Liggjas í Bø høvdu givið søvn út nøkur ár frammanundan, og Arnbjørn Danielsen gav sitt fyrsta savn út eisini í 1966. Annars komu ikki nógv yrkingasøvn út, eftir nýggjar høvundar, um ta tíðina. Sum smábørn upplivdu vit 2. heimsbardaga, vit upplivdu fólkaatkvøðuna í 1946, politiska hurli-vasan í fimtiárunum, kunstiga inflátið og nagga-tódn í sekstiárunum. Kanska, orsakað av øllum hesum broyttist stíllur og innihald í okkara yrkingum. Málið varð brúkt sum amboð at skapa við og ikki til fótatræð.

Í dag koma eini 10-12 yrkingasøvn út um árið, so bara hetta er ein stór broyting. Útgávuvíðurskiptini eru batnað, hóast langt er eftir á mál, hvat víðvikur útgávu av fagurbókmentum.

Hyggja vit at tí innihaldsliga í yrkingunum, sum komu fram í sekstiárunum, so var broytingin kanska ikki so stór, men stíllurin var broyttur. Vit yrktu ikki rimaðar yrkingar, vit brutu radikalt við tann gamla stílin. Eg havi mangan fingið at vitað, at tað eri eg, sum eri orsökini til, at tann modernaða yrkingin kom fram í Føroyum. Men hetta taki eg bara sum eitt herðaklapp og ikki sum ábreiðslu.

— Men hvi skuldi stíllurin broytast?

— Eg haldi, at vit skulu skilja hesa stílbroytingina sum eitt lið í menningini, eitt dømi um, at vit alla tíðina eru á veg, at vit ikki

steðga upp. Kanska hevur hesin nýggi stíllurin verið ein hjálp hjá teimum yng-ru yrkjarunum, sum komu aftaná okkum.

Vit kunnu taka yrkingina **Havfuglur og havið**, sum er fyrsta yrkingin í tí fyrsta yrkingasavninum hjá mær.

Havfuglur og havið

Frá teimum døgum sum barn meg minnst havfugl og hav hansara lidna skap líkleika við havið.

Hvønn morgun sum barn óendaligt hav, óskiljandi havsins ævigt verandi skap markið við markleysum skifti.

Og vetrarmorgun himmal og hav goysandi eind móti havfugli.

Rikin kom tú gorrandi stílvur var vongur syngjandi stundum kavandi tó hábærsligt móti hvitari strond.

Summarmorgun eitt við havið vetrarmorgun egin eind.

Men altíð var tú ein livandi vera sjónarrings burður havmynd.

Tey vóru mong, tá ið tíðini, sum søgdu, at yrkingin var óskiljandi og ógreið, at tað var spill av pappiri og prentsvertu o.s.fr. Í dag sita fólk í djúpasta álvarssemi í tímavis og analysera somu yrking við eitt próv-tøkuborð. Hetta visir, at uppfatanin av einari yrking er broytt nógv hesi 21 árin.

Eg haldi, at yrkingarnar, sum verða útgivnar í

dag, eru fjølbroyttar, her er gróður, og yrkingin stendur sterk í lötuni.

— Tú hevur higartil útgivið 6 yrkingasøvn, nær frætta vit aftur frá tær?

— Fyrsta dagin. Eg gevist ikki so. Um stutta tíð gevir forlagið Fannir út eitt savn við nýggjum yrkingum. Hóast fólk viðhvørt siga, at tey skilja ikki alt tað, sum eg skrivi, so fær tað meg ikki at gevast. Eg royni harafturimóti, um eg fái høvi til tað, at geva mær tíð at greiða teimum frá, hvat tað er, eg vil við mínum tekstum, og vit skiljast altíð sum vinir. Eg taki mær ikki tykni av, hvat fólk halda. Fólk eru ikki ill, bløðini kunnu vera ill, men tey eru, tibetur, ikki fólk!

»Við yrkingum sínum hevur Steinbjørn fingið ljóð — og við sjónleikunum kemur hann á tal við okkum«. Soleiðis skrivaði Eyðun Johannesen í eini leikskrá fyri skjótt 20 árum síðani.

Áðrenn Steinbjørn av álvara fór at skriva fyri børn í 1970, hevði hann skrivað sjónleikirnar